

– підбурення населення до непокори чи до загострення міжетнічних відносин в іншій державі тощо.

Враховуючи викладене вище, зазначимо, що для захисту своїх інтересів та досягнення певних стратегічних цілей, держави, насамперед розвинуті у військовому відношенні, не гребують порушувати та ігнорувати міжнародне право, що стосується міждержавних відносин у різних сферах, а також щодо дотримання прав і свобод людини. Тим самим актуалізується відомі дефініції, які були у свій час сформульовані Корецьким В.М. щодо «Принципів відкритих дверей» [3]. Зазначене ускладнює міждержавні стосунки і тим самим підвищує значимість та нагальність вживаних державою заходів щодо захисту національних та державних інтересів, забезпечення державної безпеки.

У випадку пасивного використання сили, держава стримує використання аналогічних дій інших держав щодо самої себе.

Таким чином, система управління та забезпечення державної безпеки з метою створення умов розвитку країни в безпекових умовах не може обійтися без чисто силових функцій. Зазначене проявляється в гарантованій здібності країни своєчасно розпізнати та оцінити весь спектр загроз, застосовувати необхідні заходи до їх мінімізації з урахуванням своїх можливостей та довгострокових інтересів розвитку.

Функціонально силовий аспект забезпечення державної безпеки вкпочає в себе ряд інших аспектів. Насамперед, це стосується спроможності країни виявити та оцінити загрози і можливі наслідки їхнього впливу в об'єктивних масштабах; наявності засобів для протистояння зовнішнім та внутрішнім загрозам; готовності суспільства до певних жертв з метою компенсації конкретної загрози та її наслідків.

Спроможність будь-якої системи безпеки не допускати, щоб одні суб'єкти здійснювали небезпечні дії проти інших суб'єктів, поширюється і на взаємодію державної влади з суспільством. Як зазначалося вище, безпека достеменно полягає не в охороні і консервуванні існуючої державної еліти та існуючих в державі порядків і відносин, а у здібності та бажанні забезпечувати раціональний, еволюційний і стійкий розвиток суспільства (у тому числі і в спроможності органів сектору безпеки підтримувати такий розвиток).

Список використаних джерел:

1. Корж І. Ф. Адміністративно-правове регулювання відносин у сфері державної безпеки України: монографія/ І.Ф.Корж. – В. : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2013. – С. 16-35.
2. Гуменюк Б. І. Основи дипломатичної та консульської служби: навч. посіб./ Б. І.Гуменюк – К.: Либідь, 1998. – С. 16.
3. Корецкий В.М. Избранные труды в 2-х томах./ В.М. Корецкий – К., 1989. – 341 с.

НИКУЛІН ВІТАЛІЙ АНДРІЙОВИЧ

*начальник відділу реклами Департаменту контролю Харківської міської ради,
здобувач кафедри адміністративного права та адміністративної діяльності
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого*

ДО ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ КОНТРОЛЮ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Контроль є основним способом забезпечення законності і дисципліни. Значна увага до нього обумовлюється тим, що останнім часом на всіх рівнях в органах державної влади та органах місцевого самоврядування спостерігаються зниження дисципліни, нехтування вимогами законодавства і навіть прямі порушення закону, що свідчить про недосконалість механізму здійснення контролю.

Питання організації та здійснення контролю органами державної влади й органами місцевого самоврядування досліджувалося видатними вченими-юристами В.Б. Авер'яновим [1],

О.Ф. Андрійко [2], Ю.П. Битяком [3], В.М. Гаращуком [4], Коломоєць Т.О. [5], М.П. Кучерявенко [6], Ю.В.Мех [7] та іншими науковцями.

Серед вчених є декілька точок зору стосовно поняття контролю. Так, більшість науковців визначає контроль як складову частину (елемент) управління, сутність якого полягає у відслідковуванні стану справ на підконтрольному об'єкті, що забезпечує систематичну перевірку виконання Конституції, законів України, інших нормативно-правових актів, додержання дисципліни та правопорядку і зовні виявляється у втручанні контролюючих органів в оперативну діяльність підконтрольних об'єктів, наданні їм обов'язкових для виконання вказівок, припиненні, зміни чи скасування актів управління, вжитті заходів примусу щодо підконтрольних органів.

Виходячи із завдань, що стоять перед контролем, можна виокремити основні його принципи: законності, відповідальності контролюючого органу, субординації у службових відносинах контролюючих органів, плановість у діяльності контролюючих органів, систематичності контролю, професіоналізму, об'єктивності, неупередженості, гласності, взаємодії контролюючих органів, допомоги підконтрольному об'єкту.

Однак, суттєве значення для теоретичного визначення та практичного використання контролю має класифікація його видів. Абсолютно вичерпного переліку видів контролю дати надзвичайно складно. Аналіз існуючої практики поділу контролю на окремі види показав, що якогось єдиного підходу до такого поділу не існує.

Ураховуючи специфіку діяльності органів держаної влади та органів місцевого самоврядування, найбільш суттєве практичне та теоретичне значення матиме наступна класифікація контролю.

Так, залежно від характеру взаємозв'язків контролюючого і підконтрольного суб'єктів виокремлюють внутрішній (внутрішній адміністративний) та зовнішній контроль. За часом проведення контроль поділяється на попередній, поточний (або оперативний) та наступний (підсумковий). Залежно від призначення контролю виокремлюють загальний, цільовий та вибірковий контроль. За суб'єктами здійснення існує контроль з боку парламенту та створюваних ним органів (парламентський), з боку Президента України (президентський), у суб'єктів публічної адміністрації, з боку органів судової влади та громадськості.

Одним із видів контролю є контроль з боку органів місцевого самоврядування (муніципальний контроль). Слід зауважити, що контрольні повноваження органів місцевого самоврядування є найменш дослідженими в науковій літературі.

Чинним законодавством України, зокрема статтею 140 Конституції України [8], встановлюється право жителів села, селища та міста самостійно вирішувати питання місцевого значення як безпосередньо, так і через органи місцевого самоврядування: сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи.

Метою діяльності органів місцевого самоврядування є задоволення потреб жителів відповідної адміністративно-територіальної одиниці, розвиток інфраструктури, поліпшення інвестиційної привабливості та багато іншого. Однак, в умовах проведення реформ в країні, децентралізації влади та передачі більше повноважень місцевому самоврядуванню, виникає все більша необхідність здійснення контролю органами місцевого самоврядування.

У відповідності до вимог Європейської хартії місцевого самоврядування [9], органи місцевого самоврядування в Україні мають недержавний статус, тобто не входять до системи державних органів. Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» [10] визначено широке коло повноважень, однак не містить окремих статей, що регулюють саме контрольні повноваження.

Контроль з боку органів місцевого самоврядування будується відповідно до структури таких органів та охоплює контроль з боку: територіальних громад; представницьких органів місцевого самоврядування; сільського, селищного, міського голови; виконавчих органів відповідних рад; органів самоорганізації населення. Однією із рис такого контролю є множинність суб'єктів його реалізації.

III Міжнародна науково-практична конференція

«Сучасний стан та перспективи розвитку сектору безпеки України: публічно-приватні аспекти»

Виконавчі комітети сільських, селищних, міських, районних у містах рад наділені двома видами контрольних повноважень, мають різну правову природу: власні повноваження та делеговані.

До власних належать такі, як встановлення на відповідній території режиму використання та забудови земель, на яких передбачена перспективна містобудівна діяльність; надання відповідно до законодавства дозволу на спорудження об'єктів містобудування; звернення до суду про визнання незаконних актів органів виконавчої влади, які обмежують права територіальної громади, а також повноваження органів та посадових осіб місцевого самоврядування тощо.

Делегованими повноваженнями є здійснення контролю за додержанням законодавства щодо захисту прав споживачів; здійснення у встановленому порядку державного контролю за додержанням законодавства, затвердження містобудівної документації у разі планування та забудови відповідних територій; здійснення контролю за додержанням земельного та природоохоронного законодавства, використанням і охороною земель, природних ресурсів загальнодержавного і місцевого значення тощо.

Однак, здійснення контролю органів місцевого самоврядування зумовлює виникнення низки проблемних питань, передусім пов'язаних із розмежуванням компетенції. На думку М.І. Ославського [11], існують такі проблемні моменти компетенції органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування:

1. Компетенція органів місцевого самоврядування та компетенція органів виконавчої влади на місцях є не достатньо розмежованою, що створює умови для можливості втручання одних органів у справи інших та виникненню конфліктних ситуацій.

2. Більшість повноважень місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування мають суміжну компетенцію, тобто органи наділено повноваження в одній галузі суспільного життя, але вони мають різні предмети відання.

3. Місцеві органи виконавчої влади беруть на себе основний обсяг повноважень у здійсненні управління відповідними територіями.

4. Обсяг делегованих повноважень у компетенції органів місцевого самоврядування та сам їх характер є не виправдано великим. Повноваження сформульовано переважно нечітко і не конкретно.

Таким чином, станом на сьогодні питання організації контролю органів місцевого самоврядування на законодавчому рівні врегульовано недостатньо, тому існує необхідність розробки та прийняття правової і організаційної бази муніципального контролю задля ефективної діяльності суб'єктів в інтересах територіальної громади.

Список використаних джерел:

1. Державне управління: проблеми адміністративно-правової теорії та практики / за заг. ред. В.Б. Авер'янова. – К.: Факт, 2003. – 384 с.
2. Андрійко О.Ф. Державний контроль в Україні: організаційно-правові засади / О.Ф. Андрійко. – К.: Наук. думка, 2004 – 300 с.
3. Адміністративне право: підручник / Ю.П. Битяк (кер. авт. кол.), В.М. Гаращук, В.В. Богущький та ін.; за заг. ред. Ю.П. Битяка, В.М. Гаращука, В.В. Зуй. – Х.: Право, 2010 – 624 с.
4. Гаращук В.М. Теоретико-правові проблеми контролю та нагляду у державному управлінні: дис. д-ра юрид. наук: 12.00.07 / Гаращук Володимир Миколайович. – Х., 2003. – 412 с.
5. Коломоєць Т.О. Адміністративне право України. Академічний курс: підручник / Т.О. Коломоєць. – К. Юрінком Інтер, 2011. – 576 с.
6. Фінансове право : навч. посіб. / за ред. М. П. Кучерявенка. – Х. : Право, 2010. – 288 с.
7. Мех Ю.В. До питання про класифікацію контролю в державному управлінні / Ю. В. Мех // Проблеми законності. – 2006. – № 77. – С. 60–64.
8. Конституція України // Відомості Верховної Ради — 1996 — №30- ст.141.
9. Європейська хартія місцевого самоврядування : хартія від 15 жовт. 1985 р. : ратифікована законом України від 15 лип. 1997 р. № 452/97-ВР // Офіц. вісник України. – 2013. - №39. – С.181.
10. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.97 № 280/97-ВР [Електронний ресурс]. – <http://zakon4.rada.gov.ua>

11. Ославський М.І. Виконавча влада в Україні: організаційно-правові засади: навч. посіб. / М.І. Ославський. – К.: Знання, 2009. – 216 с.

Науковий керівник: д.ю.н., професор кафедри адміністративного права та адміністративної діяльності Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого Фролова О.Г.

ПАЛЯНИЧКА ЛЮДМИЛА ОЛЕКСАНДРІВНА
*керівник Харківського обласного ГФ -
відокремленого підрозділу ОГФ України з ОГП і ДК,
підполковник громадської цивільної служби*

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВЕ СТРУКТУРУВАННЯ ТА МОНІТОРИНГ НАСЕЛЕННЯ У ПАРАДИГМІ ЦИВІЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ (ДОСВІД КООРДИНАЦІЙНОГО УПРАВЛІННЯ)

Стратегія – 2020 Української Реформації передбачає ефективну взаємодію України та ЄС по реформуванню сектору цивільної безпеки держави. Угода між Україною та ЄС включає імплементацію законодавства та нормативних актів в сфері сектору національної безпеки, тренінги та навчання персоналу причетного до діяльності у сфері охорони громадського порядку та безпеки, а також моніторинг Консультативної Місії ЄС з аналітичними прогностичними висновками по розвитку сектору безпеки.

Харківське обласне формування з ОГП і ДК, керуючись концепцією цілісної конфігурації громадської правоохоронної цивільної служби ОГФ України та державно – громадянського партнерства в сфері безпеки, розробило системну кодифікацію спеціальної правосуб'єктності громадських формувань. Кодифікація прийнята Центральним штабом ОГФ України з ОГП і ДК, як норма правосуб'єктності, а тобто, і праводієздатності для всіх громадських формувань України (Матеріали II Міжнародної науково - практичної конференції «Недержавний сектор безпеки: сучасний досвід та проблеми порівняльно - правового регулювання», м. Харків, Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, 2014р.) Прийняття цієї норми дозволило перейти до якісно нового етапу інституційного розвитку громадської цивільної служби ОГФ України.

Нами також розроблений та запропонований до реалізації стратегічно важливий для розвитку сектору цивільної безпеки проект по створенню геоінформаційної аналітичної системи моніторингу діяльності громадських формувань України з ОГП і ДК. Проект передбачає інтерактивну взаємодію з консультативним правовим центром для роботи з населенням в дистанційному режимі. Більш детально з технічною пропозицією по створенню аналітико – моніторингового центру сектору цивільної безпеки громадських формувань України можна ознайомитись в збірнику наукових праць за матеріалами регіонального круглого столу «Проблеми охорони громадського порядку» (м. Харків, Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого 19.06.2014р.) Вважаємо, що ця пропозиція може викликати інтерес у спеціалістів по моніторингу Консультативної Місії ОБСЄ для взаємодії по її реалізації.

Значна увага в діяльності ХОГФ – відокремленого підрозділу ОГФ України з ОГП і ДК приділяється взаємодії з органами виконавчої влади та місцевого самоврядування в межах координаційного управління діями по організаційно – правовому структуруванню ГФ. В листопаді 2014 року на засіданні Харківської регіональної ради з питань створення та забезпечення функціонування об'єднань співвласників багатоквартирних будинків під керівництвом т.в.п. заступника Голови Харківської обласної державної адміністрації Шахненко Є.Д. і директора Департаменту ЖКГ та розвитку інфраструктури ХОДА Гриви Р.С. було розглянуте питання – «Про організаційно - правове структурування населення за місцем проживання для забезпечення безпеки і правопорядку, відповідно до Закону України від 22.06.2000р. № 1835- III «Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного